

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA UTHKE p. POLSCE

(Skarga nr 48684/99)

WYROK

STRASBURG

18 czerwca 2002 r.

Wyrok ten stanie się ostateczny w okolicznościach wyznaczonych przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten może podlegać korekcie wydawniczej.

W sprawie Uthke p. Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba składająca się z:

Sir Nicolasa BRATZA, *Prezesa,*

Pana M. PELLONPÄÄ,

Pana A. PASTORA RIDRUEJO,

Pana J. MAKARCZYKA,

Pani V. STRÁŽNICKÁ,

Pana R. MARUSTE,

Pana S. PAVLOVSKI, *sędziowie,*

oraz Pana M. O'BOYLE, *Kancierz Sekcji,*

obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 28 maja 2002 r.,

wyduje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 48684/99) wniesionej w dniu 7 grudnia 1998 r. do Trybunału przeciwko Polsce na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ("Konwencja") przez polską obywatelkę, Panią Annę Uthke ("skarżąca").

2. Rząd polski ("Rząd") reprezentowany był przez swojego pełnomocnika, Pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżąca twierdziła, *inter alia*, że postępowanie cywilne w jej sprawie przekroczyło rozsądny termin.

4. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (Artykuł 52 § 1 Regulaminu Trybunału). Na podstawie artykułu 27 § 1 Konwencji wewnątrz tej Sekcji ustanowiono Izbę, która miała rozpatrzyć sprawę zgodnie z artykułem 26 § 1 Regulaminu Trybunału.

5. W dniu 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład swoich Sekcji (Artykuł 25 § 1). Sprawa została przydzielona nowo utworzonej Czwartej Sekcji (Artykuł 52 § 1 Regulaminu).

6. Na podstawie decyzji z dnia 4 grudnia 2001 r. Trybunał uznał skargę za dopuszczalną.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

7. Skarżąca jest właścicielką mieszkania w Warszawie. W dniu 30 lipca 1992 r. mąż skarżącej wniósł do Sądu Rejonowego w Warszawie powództwo o eksmisję dwóch lokatorów, T.M. oraz S.P. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 18 grudnia 1992 r. W 1993 r. rozprawy odbyły się w następujących dniach: 15 stycznia, 24 marca, 6 i 18 maja, 16 i 21 czerwca, 16 lipca, 12 sierpnia, 24 września, 20 października, 17 i 30 listopada oraz 21 grudnia.

8. W dniu 22 grudnia 1992 r. mąż skarżącej zmarł i w związku z czym w dniu 24 marca 1993 r. sąd zawiesił postępowanie powołując się na artykuł 174 § 1 (1) kodeksu postępowania cywilnego.

9. W dniu 6 maja 1993 r. skarżąca zwróciła się do sądu o wznowienie postępowania. Jej wniosek został wkrótce uwzględniony. W dniu 27 maja 1993 r. skarżąca wycofała swojemu adwokatowi A.J. pełnomocnictwo. W dniu 16 czerwca 1993 r. skarżąca przedłożyła wszystkie dokumenty, o które prosili pozwani.

10. Podczas następnej rozprawy, która odbyła się w dniu 30 listopada 1993 r. sąd wyznaczył dwudziesto-jedno dniowy okres aby pozwana T.M. mogła wszcząć postępowanie administracyjne o potwierdzenie jej praw lokatorskich, które ponoć wynikały z decyzji administracyjnej wydanej w latach 40-tych bądź 50-tych.

11. W dniu 24 marca 1994 r. Urząd Dzielnicy Gminy Warszawa-Mokotów, w odpowiedzi na zapytanie sądu, poinformował go, że właściwe postępowanie administracyjne zostało wszczęte w stosunku do obydwu skarżących.

12. W bliżej nie sprecyzowanym dniu pozwana T.M. odwołała się do Naczelnego Sądu Administracyjnego od decyzji, na mocy której właściwe władze administracyjne zawiesiły postępowanie, w którym domagała się ona wydania decyzji administracyjnej przyznającej jej prawo do lokalu. Podobnie w bliżej nie sprecyzowanym dniu S.P. złożył odwołanie do tego samego sądu od decyzji, na mocy której jego wniosek o potwierdzenie praw do lokalu został odrzucony.

13. W dniu 14 kwietnia 1994 r. Sąd Rejonowy w Warszawie zawiesił postępowanie eksmisyjne do zakończenia postępowania administracyjnego wszczętego przez pozwanych, a następnie na podstawie postanowienia z dnia 14 lipca 1994 r. odmówił wszczęcia postępowania. W dniu 28 lipca 1994 r. skarżąca złożyła zażalenie na to postanowienie. Akta sprawy zostały przesłane do Sądu Wojewódzkiego w dniu 25 sierpnia 1994 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie w dniu 28 grudnia 1994 r. oddalił zażalenie.

14. W dniu 31 stycznia 1995 r. organ administracji drugiej instancji odmówił potwierdzenia praw do lokalu T.M.

15. W dniu 24 kwietnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Warszawie oddalił kolejny wniosek skarżącej z dnia 18 lutego 1995 r. o wznowienie postępowania, ponieważ postępowanie administracyjne dotyczące jej lokatorów nie zostało zakończone i pozostawało zawisłe przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

16. W dniu 26 czerwca 1995 r. Naczelny Sąd Administracyjny poinformował skarżącą, że postępowanie administracyjne wszczęte przez pozwanych T.M. i S.P. nie mogło zostać przyśpieszone.

17. W dniu 23 sierpnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Warszawie oddalił kolejny wniosek skarżącej o wznowienie postępowania ponieważ postępowanie administracyjne dotyczące praw do lokalu lokatorów skarżącej nadal trwało przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. W dniu 30 sierpnia 1995 r. skarżąca złożyła skargę do Prezesa Sądu Rejonowego na zbyt długie postępowanie.

18. W dniu 29 stycznia 1996 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił odwołanie T.M. od decyzji administracyjnej, na mocy której odmówiono jej potwierdzenia prawa do najmu przedmiotowego lokalu.

19. W dniu 29 sierpnia 1996 r. Sąd Rejonowy w Warszawie odmówił wznowienia postępowania eksmisyjnego ponieważ drugi pozwany S.P. odwołał się do Naczelnego Sądu Administracyjnego od decyzji administracyjnej organu pierwszej instancji, która została wydana w jego sprawie w dniu 10 czerwca 1996 r. Skarżąca złożyła zażalenie na to postanowienie do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie.

20. W liście z dnia 19 listopada 1996 r., w odpowiedzi na skargę skarżącej, Prezes Sądu Wojewódzkiego poinformował ją, że długość postępowania została spowodowana przez fakt, że postępowanie administracyjne dotyczące uprawnień do lokalu S.P. nadal trwało.

21. W dniu 16 grudnia 1996 r. sąd wznowił postępowanie w odniesieniu do T.M., a w dniu 22 stycznia 1997 r. postępowanie zostało również wznowione w stosunku do S.P., pomimo tego, że postępowanie administracyjne dotyczące jego uprawnień do lokalu nadal trwało. Podczas rozprawy, która odbyła się w dniu 25 lutego 1997 r. skarżąca została poproszona, aby w przeciągu miesiąca sprecyzowała swoje roszczenia i przedłożyła wszystkie niezbędne dokumenty. W dniu 17 marca 1997 r. nowy adwokat skarżącej sprecyzował jej roszczenia. W dniu 24 kwietnia 1997 r. kolejna rozprawa odbyła się przed Sądem Rejonowym w Warszawie.

22. W liście z dnia 1 lipca 1997 r. Przewodniczący Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego poinformował skarżącą, w odpowiedzi na jej skargę dotyczącą długości postępowania, że postępowanie w jej sprawie nie wydawało się być nadmiernie długie.

23. Rozprawa, która miała się odbyć w dniu 3 lipca 1997 r. została odroczone, ponieważ wezwanie pozwanej T.M. nie zostało jej właściwie doręczone przez pocztę.

24. W liście z dnia 7 lipca 1997 r. Prezes Sądu Rejonowego poinformowała skarżącą, że postępowanie zostanie najprawdopodobniej zakończone podczas rozprawy wyznaczonej na dzień 16 października 1997 r. z tego względu, że gromadzenie dowodów w sprawie zostało już prawie zakończone. Następnie, w dniu 16 października 1997 r. odbyła się rozprawa.

25. W 1997 r. skarżąca zwróciła się do Rzecznika Praw Obywatelskich o interwencję w jej sprawie. Rzecznik Praw Obywatelskich w liście z dnia 12 listopada 1997 r. poinformował skarżącą, że nie posiada kompetencji do interweniowania w zawisłych sprawach cywilnych co do ich merytorycznego rozstrzygnięcia. Jednakże, jako że skarżąca żaliła się na przewlekłość postępowania Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Prezesa Sądu Rejonowego z prośbą o udzielenie stosownej odpowiedzi. W odpowiedzi Rzecznik Praw Obywatelskich został poinformowany, że postępowanie zostało prawie zakończone, ponieważ gromadzenie dowodów w sprawie zostało zakończone i jedynie pozostało przesłuchać strony.

26. W dniu 18 listopada 1997 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił odwołanie wniesione przez drugiego pozwanego S.P. od decyzji administracyjnej o zakończeniu postępowania administracyjnego o potwierdzeniu uprawnień do lokalu. Sąd uznał, że postępowanie to musiało zostać zakończone, ponieważ na gruncie Ustawy o najmie lokali z 1994 r. umowy najmu ustanowione na podstawie decyzji administracyjnych podlegające uregulowaniom dotyczącym administracyjnym prawom najmu, wcześniej obowiązującym, przestały obowiązywać. W dalszej części sąd zauważył, że na gruncie obowiązującego prawa wszelkie spory dotyczące istnienia i zakresu praw lokatorskich należało wnosić przed sądy cywilny.

27. W dniu 23 marca 1998 r. oraz 7 lipca 1998 r. rozprawy zostały odroczone, ponieważ sąd nie otrzymał potwierdzenia pocztowego, że wezwania dla pozwanych zostały właściwie doręczone.

28. W dniu 8 lipca 1998 r. skarżąca wniosła do Ministra Sprawiedliwości skargę na przewlekłe postępowanie.

29. Kolejna rozprawa została wyznaczona na dzień 8 października 1998 r. i przed 5 sierpnia 1998 r. sąd otrzymał potwierdzenie pocztowe, że wezwania zostały właściwie doręczone pozwanym. Ponoć tego dnia odbyła się rozprawa.

30. W liście z dnia 5 sierpnia 1998 r. Prezes Sądu Rejonowego stwierdziła, w odpowiedzi na skargę skarżącej dotyczącą długości postępowania, że nie podziela ona w pełni opinii skarżącej.

31. W dniu 16 października 1998 r. skarżąca złożyła skargę do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji odnośnie nadmiernej długości postępowania. W dniu 20 października 1998 r. jej skarga została przekazana

do Ministerstwa Sprawiedliwości. W dniu 22 października 1998 r. podobna skarga złożona do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów została przekazana do tego samego Ministerstwa.

32. W dniu 1 grudnia 1998 r. Sąd Rejonowy w Warszawie złożył skargę do Naczelnej Rady Adwokackiej na nieusprawiedliwioną nieobecność M.B., adwokata pozwanego S.P., na rozprawie.

33. W dniu 12 grudnia 1998 r. pozwana T.M. zmarła.

34. W dniu 28 grudnia 1998 r. odbyła się kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Warszawie. M.B., adwokat pozwanego S.P., nie pojawił się na rozprawie. Skarżąca wycofała swoje powództwo w stosunku do T.M.

35. W dniu 7 stycznia 1999 r. pozwany S.P. złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Warszawie o stwierdzenie zasiedzenia własności przedmiotowego mieszkania. Ponoć tego samego dnia pozwany S.P. złożył wniosek do tego samego sądu o wznowienie postępowania w sprawie wniosku skarżącej o eksmisję, w którym rozprawa została zakończona w dniu 28 grudnia 1998 r. S.P. przekonywał, że wynik nowo wszczętego postępowania będzie miał decydujące znaczenie dla postępowania eksmisyjnego, które w związku z powyższym powinno zostać ponownie zawieszone.

36. W dniu 11 stycznia 1999 r. postępowanie eksmisyjne zostało wznowione. W dniu 7 kwietnia 1999 r. Sąd Rejonowy w Warszawie zawiesił postępowanie eksmisyjne do zakończenia postępowania wszczętego przez pozwanego S.P. domagającego się stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości oraz zakończył postępowanie w stosunku do T.M. ponieważ skarżąca wycofała swoje powództwo o eksmisję. W dniu 20 maja 1999 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie oddalił odwołanie skarżącej od postanowienia o zawieszeniu postępowania.

37. Kolejne rozprawy w postępowaniu dotyczącym roszczenia S.P. o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości miało miejsce w dniach 8 grudnia 1999 r., 22 marca 2000 r. oraz 6 lipca 2000 r.

38. W dniu 17 lipca 2000 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa oddalił wniosek S.P., uznając, że mieszkanie w którym mieszka nigdy nie stanowiło odrębnej nieruchomości.

39. W dniu 7 września 2000 r. S.P. odwołał się od powyższego postanowienia do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 7 czerwca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa ostatecznie odrzucił odwołanie S.P. od tego postanowienia.

40. Postępowanie o eksmisję nadal trwa przed sadem pierwszej instancji.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

41. Kodeks postępowania cywilnego stwierdza:

Artykuł 174 § 1 (1)

“Sąd zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci strony lub jej przedstawiciela ustawowego.”

Artykuł 177 § 1 (3)

“Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji państwowej.”

Artykuł 180 § 1 (4)

“Sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania – z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie; sąd może jednak i przedtem, stosownie do okoliczności, podjąć dalsze postępowanie.”

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

42. Skarżąca przekonywała, że postępowanie cywilne w jej sprawie nie zostało zakończone w rozsądnym terminie, co jest niezgodne z artykułem 6 § 1 Konwencji, który we właściwej części stwierdza, że:

“ Przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym..., każdy ma prawo do sprawiedliwego... rozpatrzenia jego sprawy... przez [a] ... sąd...”.

A. Okres podlegający rozpatrzeniu

43. Trybunał w pierwszej kolejności zaobserwował, że postępowanie rozpoczęło się w lipcu 1992 r., kiedy to mąż skarżącej złożył pozew do Sądu Rejonowego w Warszawie o eksmisję swoich lokatorów. Jednakże okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się nie w tym dniu, ale później, 1 maja 1993 r. kiedy to weszła w życie deklaracja, na mocy której Polska uznała prawo do składania skarg indywidualnych dla celów dawnego artykułu 25 Konwencji. Postępowanie nadal trwa przed Sądem Rejonowym w Warszawie. W konsekwencji postępowanie do tej pory trwało około

dziewięciu lat i dziesięciu miesięcy, z którego okres dziewięciu lat podlega rozpatrzeniu przez Trybunał.

44. Trybunał w dalszej części odnotowuje, że w celu określenia, czy długość postępowania była rozsądna należy wszakże wziąć pod uwagę stan sprawy w dniu 1 maja 1993 r. (zobacz między innymi wyrok w sprawie Styranowski p. Polsce z dnia 30 października 1998 r., *Reports* 1998-VIII, § 46; *Zawadzki p. Polsce*, nr 34158/96, 20.12.2001, § 69).

B. Argumenty przed Trybunałem

45. Skarżąca przekonywała, że postępowanie w jej sprawie trwało zbyt długo.

46. Rząd twierdził, że sama sprawa cywilna nie była skomplikowana. Jednakże uznano ją za skomplikowaną przez fakt, że sąd cywilny był zobowiązany zawiesić postępowanie o eksmisję ze względu na inne postępowania administracyjne i cywilne, które zostały wszczęte przez pozwanych. Przyczyną zawieszenia było to, że wynik tych postępowań miał bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie sprawy o eksmisję.

47. Rząd uznał, że konsekwencje postępowania dla skarżącej nie wymagały szczególnej staranności ze strony władz. Przyczyną tego stanu rzeczy był fakt, że jej roszczenie o eksmisję zostało częściowo zaspokojone w 1998 r. W tym roku T.M., jedna z pozwanych, zmarła i mieszkanie przez nią zajmowane zostało zwolnione. Co więcej, wynik postępowania eksmisyjnego nie miał żadnego wpływu na sytuację mieszkaniową skarżącej ponieważ mieszkała ona w innym lokalu. Rząd podkreślił również, że drugi pozwany S.P. miał 85 lat i mieszkał w przedmiotowym mieszkaniu od 1948 r.

48. Rząd przekonywał, że władze sądowe prowadziły sprawę z należytą starannością. Przed zawieszeniem postępowania w dniu 14 kwietnia 1994 r. rozprawy odbywały się regularnie. Po wznowieniu postępowania w dniu 22 stycznia 1997 r. sąd prowadził sprawę bez żadnej zwłoki. W dniu 28 grudnia 1998 r. sąd uznał sprawę za gotową do wydania orzeczenia. Jednakże ze względu na fakt, że w dniu 7 stycznia 1999 r. S.P. złożył wniosek o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości sąd nie miał innego wyjścia jak ponownie zawiesić postępowanie.

49. Rząd twierdził, że władze publiczne mogą być pociągnięte do odpowiedzialności tylko za długość tej części postępowania, w której sądy procedowały w sprawie cywilnej. Jednakże nie należało uznawać władze za odpowiedzialne za te okresy, w których sprawa była zawieszona do momentu rozstrzygnięcia postępowań administracyjnych.

50. Rząd przekonywał, że postępowanie M.B., adwokata pozwanego S.P., w sposób znaczący przyczyniło się do długości postępowania. Jego nieusprawiedliwione nieobecności spowodowały, że sąd był zmuszony wielokrotnie odraczać rozprawy. Jednakże w dniu 1 grudnia 1998 r. sąd

zwrócił się do Rady Adwokackiej o wyjaśnienie przyczyn nieobecności M.B. podczas rozprawy wyznaczonej na dzień 8 października 1998 r. Tym samy sąd nie pozostał bezczynny pod tym względem.

51. Rząd przyznał, że postępowanie skarżącej nie przyczyniło się do przewlekłości postępowania.

C. Rozsądna długość postępowania

52. Rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle konkretnych okoliczności sprawy oraz biorąc pod uwagę kryteria wyznaczone w orzecznictwie Trybunału, a w szczególności skomplikowany charakter sprawy oraz postępowanie skarżącego i właściwych władz krajowych (zobacz między innymi wyrok w sprawie Proszak p. Polsce z dnia 16 grudnia 1997 r., *Reports* 1997-VIII, § 32).

53. Trybunał biorąc pod uwagę konieczność analizy zarówno cywilnych jak i administracyjnych uregulowań prawnych przy orzekaniu o uprawnieniach lokatorskich pozwanego uznaje, że sprawę można uznać za skomplikowaną. Z drugiej strony w obecnej sprawie sąd miał do swojej dyspozycji pełną dokumentację sprawy, ponieważ skarżąca przedłożyła ją sądowi na wczesnym etapie postępowania.

54. Trybunał w dalszej części uznaje, że nie ma podstaw aby uznać, że skarżąca przyczyniła się do długości postępowania.

55. Co do postępowania władz krajowych uwagę Trybunału przyciągnął fakt, że gromadzenie dowodów zostało zakończone w lipcu 1997 r. (zobacz § 24 powyżej). Trybunał odnotowuje również, że w okresie od dnia 16 października 1997 r. do dnia 8 października 1998 nie odbyła się żadna rozprawa.

56. Trybunał zauważa również, że sądy trzykrotnie zawieszały postępowanie. Za pierwszym razem postępowanie było zawieszone od dnia 22 grudnia 1992 r. do dnia 14 kwietnia 1993 r. ze względu na śmierć męża skarżącej, który był powodem w sprawie i w związku z powyższym sąd był zobowiązany zawiesić postępowanie do momentu ustalenie jego następców prawnych. W opinii Trybunału decyzja ta nie podlega krytyce.

57. Za drugim razem postępowanie cywilne pozostawało zawieszone od dnia 14 kwietnia 1994 r. do zakończenia postępowania administracyjnego wszczętego przez pozwanych, i.e. do dnia 16 grudnia 1996 r. w odniesieniu do T.M. i do dnia 22 stycznia 1997 r. w odniesieniu do S.P.

Trybunał uznaje, że długość postępowania cywilnego nie może być oceniane w oderwaniu od długości postępowania administracyjnego, które odbywało się przed władzami krajowymi i było ściśle związane z zagadnieniami rozpatrywanymi w sprawie cywilnej. Trybunał zauważa w tym względzie, że w dniu 31 stycznia 1995 r. władze administracyjne wydały decyzję w drugiej instancji, która wyraźnie wskazywała, że pozwany T.M. nie miał żadnych praw do przedmiotowego mieszkania

(zobacz § 14 powyżej). Należy podkreślić, że na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego sąd miał możliwość wznowienia postępowania cywilnego, które zostało zawieszone ze względu na postępowanie administracyjne, jeszcze przed wydaniem końcowej decyzji w postępowaniu administracyjnym. Tym samym, uzyskawszy decyzje władz administracyjnych drugiej instancji Sąd Rejonowy w Warszawie powinien był bardziej wnikliwie zbadać możliwość wznowienia postępowania o eksmisję, zamiast czekać na zakończenie postępowania administracyjnego.

58. W opinii Trybunału godnym odnotowania jest to, że sąd dwukrotnie odmówił wznowienia postępowania eksmisyjnego powołując się na fakt iż postępowanie administracyjne w odniesieniu do S.P. nadal trwało, ale ostatecznie sąd wznowił to postępowanie bez czekania na końcowy wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego. W opinii Trybunału wskazuje to na fakt, że nie było potrzeby oczekiwać na wyrok tego sądu w celu wydania orzeczenia co do meritum sprawy o eksmisję. Rząd nie przedstawił żadnych przekonujących argumentów przeczących temu twierdzeniu.

59. Postępowanie o eksmisję zostało również zawieszone na podstawie postanowienia z dnia 7 kwietnia 1999 r. Sąd zawiesił postępowanie uznając, że drugi pozwany S.P., tuż po zakończeniu przewodu sądowego o eksmisję, wszczął w dniu 28 grudnia 1998 r. kolejne postępowanie, w którym domagał się stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości w odniesieniu do przedmiotowego mieszkania. W konsekwencji postępowanie eksmisyjne nadal trwa przed sądem pierwszej instancji.

60. Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy oraz w szczególności jej całkowitą długość, a także fakt iż po prawie dziesięciu latach nadal jest ona zawieszona i nadal trwa przed sądem pierwszej instancji, Trybunał uznaje, że całkowita długość postępowania była nadmierna. Trybunał konkluduje, że sprawa skarżącej nie została rozpatrzona w „rozsądnym terminie”. W konsekwencji doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

61. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

“Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

61. Skarżąca domagała się 100.000 polskich złotych (PLN) (około EUR 27.745.37) za szkodę pieniężną wynikającą z długości postępowania, która

w przekonaniu skarżącej wpłynęła na znaczne pogorszenie stanu domu skarżącej.

62. Rząd nie ustosunkował się do roszczeń skarżącej.

A. Szkoda

63. Trybunał uznaje, że skarżąca musiała doznać pewnego stresu biorąc pod uwagę całkowitą długość postępowania cywilnego. Biorąc pod uwagę całkowitą długość postępowania oraz orzekając na zasadzie sprawiedliwości Trybunał zasądza na rzecz skarżącej kwotę EUR 5.000 w odniesieniu do szkody niepieniężnej.

B. Koszty i wydatki

65. Skarżąca nie domagała się zwrotu za kosztów prawnych.

C. Odsetki ustawowe

66. Biorąc pod uwagę, że Trybunał przyznaje zadośćuczynienie w euro, uznaje się za właściwe zastosować odsetki ustawowe w wysokości 7.25 %.

Z TYCH POWODÓW TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji;
2. *Uznaje*
 - (a) że pozwane Państwo ma zapłacić skarżącej, w przeciągu trzech miesięcy od dnia w którym wyrok stanie się ostateczny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, EUR 5.000 (pięć tysięcy euro) w odniesieniu do krzywdy nie pieniężnej, która to kwota zostanie przeliczona na walutę krajową pozwanego Państwa po kursie obowiązującym w dniu uregulowania należności,
 - (b) zwykłe odsetki roczne w wysokości 7.25% będą płatne od dnia upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności;

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie dnia 18 czerwca 2002 r., zgodnie z artykułem 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz

Nicolas BRATZA
Przewodniczący